

jų pūdų pusmaišį grūdų ir beviltiškai pasakė: „Štai, motin, kiek mes abu per metus uždirbom.“

– Kas paskatino rinktis miškininkystės studijas? Galbūt miškas jums – išskirtinis gamtos objektas?

– Atsakymas labai trumpas – pavyzdys. Iš gretimo Baltakarcžių kaimo kilęs kriaučiaus Gelaževičiaus sūnus Jonas, buvo girdėti, jau dėstė botaniką Vilniaus miškų technikumė, jau buvo išbandęs girininko duonos Lentupio apylinkėse. Pora metų vyresnis Algis Raguotis iš Talaikių kaimo jau buvo, berods, du technikumė kursus baigęs jaunikaitis.

Į stojamuosius egzaminus atvažiavome penkiese. Visi jau baigę Sudeikių septynmetę mokyklą. Įstojau vienas. Atvažiavau studijuoti į Vilnių, kai iki keturiolikos dar stigo keturių mėnesių. Čia prasidėjo miško pažinimas iš knygų. Supratau, kad ganiavos miške patirties bus aiškiai per maža.

Bet visur, kur studijavau miškų paslaptis, akyse buvo gimtųjų Utenos apylinkių miškeliai, mažos pušynėlių giraitės. Išties jos nuvedė į miškininkystės studijas ir Lietuvos žemės ūkio akademijos Miškų fakultete.

Čia supratau tai, dėl ko vėliau pasukau ekologijos pažinimo keliu. Pasukau, nes mišką jau buvau supratęs kaip ilgaamžę, sudėtingą, nuolat atsinaujinančią ekosistemą. Tai buvo viso gyvenimo posūkis. Cituojant N. Reimersą galima pasakyti, kad „ekologija – tai labai paprasta, tiktai reikia žinoti maždaug trijų šimtų mokslo sričių pagrindinius dėsningumus“.

– Kaip miškininkas, kokias šiandien matote Lietuvos miškų problemas? Su kokiais iššūkiais susiduria miškingos šalies teritorijos?

– Yra atsitikę gerų dalykų. Miškininkų dauguma suprato, kad miškas gali palaikyti viso kraštovaizdžio stabilumą, apsaugoti aplinką nuo neigiamos žmogaus veiklos įtakos, gali būti panaudotas atkurti ekologiškai pažeistiems gamtos kompleksams. Ūkininkavimo miške ir gamtos apsaugos vienovė gali būti naudinga ir žmogui, ir gamtai. Gaila, kad dažnai besikeičiantys politikos ir ūkio „analfabetai“ niekaip nesupranta, kad kiauro maišo neužkiši, jeigu net ir visus miškus iškirsi vienu sykiu. Ką darysi, kad jų vis dar yra. Jei suprastų, tai nekalbėtų niekų, kad miškuose saugomų teritorijų yra per daug. Juk ir kertamas, ir saugomas miškas tarnauja visuomenei, bet kai kas vis dar mano, kad tik lentos ir sienojai yra pagrindinės miško teikiamos vertybės.

Neabejoju, kad Lietuvos valstybė pagrįstai turėjo gražinti savininkams ir jų palikuonims okupacinės valdžios neteisėtai nusavintus miškus. Tačiau nemanau, kad už bet kokią prarastą turtą reikia kompensuoti miškui. Nemanau, kad galima naudojantis įstatymų spragomis užgrobti niekad nepriklausiusį mišką ar miško žemę estetiškai ir ekologiškai vertingiausiose bei jautriausiose vietovėse.

Šituo grobimu sudaromos sąlygos pasikartoti vyskupo Antano Baranausko jau aprašytam „Anykščių šilelio“ likimui. Ar

galima leisti, kad toks likimas išitektų, pavyzdžiui, Labanoro girią?

– Dalyvavote Sąjūdžio veikloje. Kaip tai įvyko, kodėl, Jūsų manymu, gamtos mylėtojai žalieji tapo Atgimimo judėjimo ir Sąjūdžio iniciatoriais bei aktyviais visuomenės veikėjais?

– Galiu pasakyti, kad esu laimingas žmogus, nes buvau tarp tų laimingųjų, kurie buvome išrinkti Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariais. Todėl buvau vienas iš tų, kurie kūrė Sąjūdį. Kūrė, sukūrė, padėjo Lietuvos žmonėms sustiprinti laisvės idėją. Ne tik sustiprinti sieki, bet ir atkurti Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Mums visiems pavyko!

Pavyko todėl, kad tai buvo ne išrinktos grupelės, bet visos tautos siekis. Galėčiau sakyti, kad tai buvo visos tautos antrasis pirmosios meilės laikas, kai trokštama ir ryžtamasi įveikti bet kurias kliūtis. Kliūtys laimingai įveikiamos tada, kai svarbiais tampa visi: kas mažą šapelį, kas visą milžiniškos atsakomybės vežimą tempdamas. Svarbu, kad būtų tempiama ta pačia kryptimi. Esame laimingi, kad buvo laikas, kai nesusipratusių buvo menkutė mažuma. Ir tą mažumą galima tik užjausti.

– Jūs kovojate už Lietuvos kultūrinio paveldo išsaugojimą ir net esate Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos pirmininkas. Kokią reikšmę jums turi kultūra ir jos išsaugojimas? Kaip manote, kuo ji svarbi visuomenei ir jos raidai?

